

**ХЕРСОНСЬКИЙ ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ
ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ХЦПР ХМР)**

пр-т Текстильників, 6-а, м. Херсон, 73002,
e-mail: "hcpr" <hcpr_hmr@ukr.net>, Код ЄДРПОУ 24957122

УХВАЛЕНО

засідання педагогічної
ради Херсонського Центру
позашкільної роботи
Херсонської міської ради
протокол № 1 від 23.05.2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

директор Херсонського Центру
позашкільної роботи
Херсонської міської ради

Олена ТАТАРОВСЬКА
наказ №7 від 26.05.2023

**Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
зразкового художнього колективу системи
Міністерства освіти і науки України
гуртка «Сучасне мистецтво»**

6 років навчання

Укладач:

керівник гуртка:

Олеся АРТЬОМОВА

2023.05.26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вплив мистецтва на особистість людини та її розвиток дуже великий. Без виховання естетичної грамотності людей, виховання з дитячих років поваги до духовних цінностей, уміння розуміти і цінити мистецтво, без пробудження в дітей творчих початків неможливо ставлення гармонійно розвиненої і творчо активної особистості.

Мистецтво пробуджує в учнів емоційно-творчий початок. Але потрібно пам'ятати, що кожна дитина має свої здібності, тому головне завдання – вчасно їх помітити, заохотити й надати можливість їм розвиватись.

Актуальність навчальної програми пов'язана з посиленням ролі образотворчого мистецтва в сучасному житті, а також зростанням інтересу до народної творчості та новітніх технік, що в свою чергу, визначає актуальність та доцільність їхнього вивчення.

Створення навчальної програми гуртка «Сучасне мистецтво» обумовлено необхідністю формування різносторонньої розвиненої особистості, розвитку інтересу до культури рідного краю та надбань світової культури, поваги до мистецьких здобутків народних майстрів, виховання патріотизму, самореалізації та подальшому професійному самовизначенню вихованців.

Подана нижче програма **базується** на навчальній програмі з позашкільної освіти гуртка «Сучасне мистецтво», розробленій керівником зразкового художнього колективу системи Міністерства освіти і науки гуртка «Сучасне мистецтво» Л. Г. Смагіним і затвердженій управлінням освіти наказом №196-Т від 31.08.2017року.

Новизна програми полягає в широкому використанні в навчальному процесі творів визнаних художників різних часів, зокрема ознайомлення з основними течіями мистецтва початку XX ст., які передували виникненню окремого виду візуального мистецтва - дизайну. Крім того, програма передбачає вивчення різноманітних технік виконання малюнків та композицій,

створення скульптури малих форм, комплексну роботу над створенням художнього проекту.

Навчальна програма **реалізується** в зразковому художньому колективі системи Міністерства освіти і науки гуртку «Сучасне мистецтво» Херсонського Центру позашкільної роботи та спрямована на вихованців віком від 5 до 12 років.

Головною **метою** програми є формування гармонійно розвинутої особистості в процесі опанування образотворчого мистецтва.

Навчально-виховне значення програми полягає в ознайомленні з видами образотворчого, декоративно-ужиткового мистецтва, скульптури малої форми, дизайну; виховання сприйняття мистецтва та естетичного смаку, розвиток творчих здібностей.

Основні завдання навчальної програми:

1. Формувати в дітей художньо-естетичне ставлення до дійсності як здатність до неспоживацького художнього пізнання світу та його образної оцінки. Це передбачає наявність таких особистісних якостей, як відчуття краси та гармонії, здатність емоційно відгукуватися на різноманітні явища естетичного в навколишньому світі, вміння помічати прекрасне.

2. Розвивати специфічні для художньо-творчого процесу універсальні якості особистості як основу для розвитку її творчого потенціалу, художньо-творчу уяву, оригінальне, нестереотипне асоціативно-творче мислення, художньо-образні якості зорового сприйняття, спостережливість, зорову пам'ять тощо.

3. Формувати потребу до продуктивної художньої творчості, вміння створити виразний художній образ, оригінальну композицію мовою того чи іншого виду образотворчого мистецтва; оволодівати основами художньо-образної мови і виражальними можливостями художніх технік, що дасть змогу досягти свободи вираження у творчості.

4. Формувати знання і уявлення про образотворче мистецтво, його історію та роль у житті людей, навички розуміння мови різних видів

образотворчого мистецтва, усвідомлення ролі художнього образу в мистецтві; розвивати навички, культуру почуттів.

5. Розвивати сенсорні здібності дітей, що сприятиме повноцінності художньо-естетичного сприйняття.

Програма розрахована на шість років навчання:

1-й рік – початковий рівень, перший рік навчання –144 години на рік, 4 години на тиждень;

2-й рік - початковий рівень, другий рік навчання –144 години на рік, 4 години на тиждень;

3-й рік – основний рівень, перший рік навчання 144 години на рік, 4 години на тиждень);

4-й рік – основний рівень, другий рік навчання –144 години на рік, 4 години на тиждень);

5-й рік – основний рівень, третій рік навчання –216 годин на рік (6 годин на тиждень);

6-й рік – основний рівень, четвертий рік навчання –216 годин на рік (6 годин на тиждень).

Діти, які не увійшли до основного складу гуртка, але мають бажання займатись малюванням, ліпленням та дизайном, можуть відвідувати гурток на рівні з гуртківцями в статусі «кандидатів».

Специфіка програми гуртка «Сучасне мистецтво» полягає в тому, що вона є комплексною, в ній поєднано розмаїття видів образотворчого мистецтва. Особливий акцент у змісті програми зроблено на послідовне засвоєння мистецьких стилів та явищ художньої культури через практичне застосування видів та технік образотворчого мистецтва.

Гурток «Сучасне мистецтво» Херсонського Центру позашкільної роботи передбачає навчання за трьома основними напрямками: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС, ПЛАСТИКА, ДИЗАЙН.

На заняттях з напрямку МАЛЮНОК та ЖИВОПИС основна робота гуртка складається з виконання завдань з натури, з пам'яті та за уявою, ставляться

цілі і завдання учбового академічного малюнка.

Вихованці відтворюють малюнок з точною передачею характерних особливостей форми, використовують графічні та живописні засоби виразності: лінію, пляму, штрих, колір.

Вихованці вивчають станковий живопис, основи графічного мистецтва, властивості зображувального матеріалу: акварелі, гуаші, акрилові фарби, олівці різного маркування, маркери та фломастери.

У етюдній роботі на пленері, вихованці розвивають увагу, спостережливість, вміння малювати явища природи, квіти, траву, дерева, кущі. У своїх малюнках вони передають свої враження, вчать правильно komponувати та розміщувати елементи фактури. Закріплюють навички з малювання, розвивають художні здібності, художній смак, ініціативність. Вчать передавати на малюнку зрозумілий для оточуючих зміст. Заняття на пленері виховують любов до рідної природи.

На заняттях гуртка йде ознайомлення з закономірностями і засобами композиції, єдністю форми та змістом, рівновагою, симетрією, фактурою і текстурою.

ПЛАСТИКА (ліплення) - різновид образотворчого мистецтва, заснований на принципі об'ємного, тримірного зображення предмета.

Зображувальна діяльність вихованців включає такий вид занять, як ліплення, яке має свої можливості у відтворенні уявлень про оточуючий світ.

Процес ліплення дуже допомагає дітям реалізувати свій творчий потенціал, вчить жити в гармонії з оточуючим світом. Предмети, які вони створюють, використовуються в ігровій діяльності, прикрашають інтер'єр.

На заняттях діти одержують уявлення про предмет (назва, форма, будова, колір, призначення), навчаються способам ліплення.

На основі свого досвіду вони намагаються самостійно розв'язувати навчальні завдання, а згодом ця самостійність переростає у творчість.

На заняттях з ДИЗАЙНУ формується інтерес до нього, як сфери діяльності проектування об'єктів середовища, що оточує людину.

Вихованці ознайомлюються з такими поняттями: нюанс, контраст, статика, динаміка. Вони вчаться аналізувати і працювати з предметами, які складаються з кількох частин, визначати форму кожної, виділяти з них основні частини. Створюють прості композиції на площині, та об'ємні геометричні конструкції на основі аналізу природних форм.

Знайомство з історією, витоками дизайну, різноманітними стилями та їх особливостями формує у дітей інтерес до цього виду візуального мистецтва. Виконання практичних завдань не лише закріплює теоретичний матеріал, але й ставить перед учнями такі задачі, вирішення яких розкриває їх творчий потенціал, вчить толерантного ставлення до «незрозумілого» мистецтва.

Зміна видів творчої діяльності дозволяє не згаснути інтересу до занять та робить процес навчання більш ефективним.

Загальні розділи всіх років навчання в програмі повторюються. Проте тематика програми кожного року підібрана таким чином, що протягом першого року вивчаються головні поняття з даного розділу і формуються базові навички, які поглиблюються та удосконалюються на другому і наступних роках навчання. Кожного року до набутих знань та навичок додаються нові, що знадобляться для складних творчих робіт.

Формами контролю за результативністю впровадження програми є: участь у постійних виставках дитячих робіт з живопису, у тематичних конкурсах і фестивалях, каталоги з малюнками дитячих робіт, творчі звіти, огляди роботи.

Програма є орієнтовною і може бути змінена з урахуванням обсягу часу, передбаченого типовими навчальними планами позашкільної установи.

Початковий рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему
---	--------------	-------------------------

		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	21	52	73
1.1	Вступне заняття	2	-	2
1.2	Графічні матеріали та інструменти. Прийоми роботи графічними інструментами	2	8	10
1.3	Лінія. Крпка. Штрих. Робота із створення виразного образу засобами графіки	3	10	13
1.4	Зображувальний матеріал акварель, гуаш. Особливості використання	3	10	13
1.5	Основи кольорознавства. Кольори спектру. Змішування кольорів	4	16	20
1.6	Композиція. Ознайомлення з загальним поняттям	1	-	1
1.7	Декоративне малювання	3	6	9
1.8	Виставки та екскурсії	3		3
1.9	Підсумкове заняття		2	2
	Розділ ІІ: ЛІПЛЕННЯ	9	16	27
2.1	Вступне заняття	2	-	2
2.2	Передавання простих форм в об'ємі	3	6	9
2.3	Ліплення природної форми за зразком	2	4	6
2.4	Ознайомлення з технікою пластилінографії. Виконання композицій на площині	2	6	8
2.5	Підсумкове заняття	-	2	2
	Розділ ІІІ: ДИЗАЙН	13	31	44
3.1	Вступне заняття. Технічна естетика (теорія дизайну)	2	-	2
3.2	Аплікація. Правила безпечного користування інструментами при виконанні завдань	5	12	17
3.3	Моделювання з паперу. Створення об'ємних предметів засобами паперопластики	4	8	12
3.4	Упаковка. Створення та оздоблення.	1	9	10
3.5	Підсумкове заняття	1	2	3
	Разом	43	101	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ І. МАЛЮНОК та ЖИВОПИС (73 год.)

1.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Вивчення на заняттях гуртка властивостей „сухих» засобів малювання: графічних олівців. Правила поведінки: як сидіти за мольбертом, тримати олівець, наносити лінії, штрихи. З чого починати лінійний малюнок.

1.2 Графічні матеріали та інструменти. Прийоми роботи графічними інструментами (10 год.)

Теоретична частина. Знайомство з мистецтвом графіки. Основні матеріали.

Практична частина. Прийоми роботи графічними інструментами. Створення композиції за власним задумом.

1.3 Лінія. Крапка. Штрих (13 год.)

Теоретична частина. Типи ліній та види штрихування.

Практична частина. Малювання предметів з натури та по пам'яті, відтворення малюнку з точною передачею характерних ліній.

Робота із створення виразного образу лінійними засобами.

1.4 Зображувальний матеріал акварель, гуаш. Особливості використання (13 год.)

Теоретична частина. Знайомство гуртківців з матеріалом та різними видами і жанрами станкового живопису.

Практична частина. Вивчення правил користування пензликом, фарбою, палітрою. Робота з основними кольорами спектру. Створення композицій за власним задумом.

1.5 Основи кольорознавства. Кольори спектру. Змішування кольорів. (20 год.)

Теоретична частина. Хроматичні та ахроматичні кольори. Ознайомлення з усіма кольорами спектру.

Практична частина. Робота з основними та додатковими кольорами. Створення композицій з використанням змішування кольорів.

1.6 Композиція. Ознайомлення з загальним поняттям (1 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення дітей з закономірностями і засобами композиції, єдністю форми та змістом, рівновагою, симетрією, фактурою та текстурою.

1.7 Декоративне малювання (9 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з загальними поняттями про декоративно - ужиткове мистецтво, задачами естетичного оформлення предметів.

Практична частина. Виконання завдань по створенню малюнків з використанням оздоблення предметів. Побудова візерунка в орнаменті (від створення ескізів до виконання в матеріалі).

1.8 Виставки та екскурсії (3 год.)

Теоретична частина. Обговорення виставки.

1.9 Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Оформлення готових робіт.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (27 год.)

2.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з мистецтвом скульптури, матеріалами, що використовуються для створення об'ємних форм.

2.2 Передавання простих форм в об'ємі (9 год.)

Теоретична частина. Надання форми. Прийоми роботи з м'якими скульптурними матеріалами.

Практична частина. Ліплення простих форм: овочів, фруктів.

2.3 Ліплення природної форми за зразком (6 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з послідовністю ліплення (відривання шматочків і коловими рухами обох рук утворювати нескладні предмети); ділення на частини, м'яти, розкочувати і розплющувати її долонями.

Практична частина. Ліплення простих за формою листя дерев, птахів, тварин.

2.4 Ознайомлення з технікою пластилінографії. Виконання композицій на площині. (8 год.)

Теоретична частина.

Ознайомлення з технікою пластилінографії, прийомами роботи.

Практична частина. Виконання композицій на площині на різноманітну тематику.

2.5 Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Декорування готових глиняних виробів.

Розділ III. Д И З А Й Н (44 год.)

3.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з сферою діяльності проектування об'єктів середовища, що оточує людину.

Технічна естетика (теорія дизайну).

3.2 Аплікація (17 год.)

Теоретична частина. Відомості про матеріали необхідні для роботи. (кольоровий папір, картон різної фактури, самоклеюча плівка ORACAL).

Правила безпечного користування інструментами при виконанні завдань їх зберігання та догляд за ними.

Практична частина. Виготовлення вітальних листівок.

Предметна аплікація на задану тематику.

Створення сюжетної аплікації.

Виготовлення аплікації в техніці «мозаїка».

3.3 Моделювання з паперу. Створення об'ємних предметів засобами паперопластики. (12 год.)

Теоретична частина. Поняття про паперопластику. Прийоми роботи з папером.

Практична частина. Створення з паперу, картону та інших додаткових матеріалів об'ємних форм (поробок).

3.4 Упаковка. Створення та оздоблення. (10 год.)

Теоретична частина. Знайомство з дизайном візуальних комунікацій.

Практична частина. Створення упаковки для подарунків з використанням різноманітних матеріалів.

3.5 Підсумкове заняття (3 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи.

Практична частина. Оформлення виставки робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила користування пензликом, фарбами;
- основні та додаткові кольори та їх відтінки;
- особливості ліплення із суцільного шматка пластичного матеріалу.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- проводити лінії різного виду і типу графічними інструментами та матеріалами;
- розрізняти і використовувати різні види аплікацій;
- при вирізанні заготовок слідкувати за розміткою;
- дотримуватися правил безпечного користування матеріалами та інструментами при виконанні завдань.

Вихованці мають набути досвід:

- передавання характеру форми: лінією, силуетом (у зображенні на площині) або в об'ємі (ліпленні);

- користування підкладною дошкою та стеками;
- вміння працювати з гуашшю та аквареллю.

Початковий рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО -ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	24	66	90
1. 1	Вступне заняття.	1	1	2
1. 2	Засоби виразності в графіці.	4	10	14
1. 3	Робота по-пам'яті та за уявою.	3	20	23
1. 4	Станковий живопис.	2	10	12
1. 5	Натюрморт.	4	8	12
1. 6	Основи композиції. Кольороведення. Теплі, холодні кольори.	3	9	12
1. 7	Рослинний орнамент.	2	6	8
1. 8	Підсумкове заняття.	2	2	4
1. 9	Виставки та екскурсії.	3	-	3
	Розділ ІІ: ЛІПЛЕННЯ	7	23	30
2. 1	Вступне заняття. Прийоми ліплення.	1	1	2
2. 2	Скульптурне ліплення об'ємних форм.	1	10	11
2. 3	Пластилінографія. Виконання композицій на площині.	2	10	12
2. 4	Ознайомлення із зразками скульптури.	2	-	2
2. 5	Підсумкове заняття.	1	2	3
	Розділ ІІІ: ДИЗАЙН	7	17	24
3. 1	Вступне заняття.	1	2	3

3. 2	Аплікація. Робота з різними видами паперу.	4	6	10
3. 3	Графічний дизайн. Упаковка промислових виробів.	2	8	10
3. 4	Підсумкове заняття.	-	1	1
	Разом	38	106	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ І. МАЛЮНОК та ЖИВОПИС (90 год.)

1.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Виразальні можливості зображувального графічного матеріалу.

Практична частина. Робота пастеллю, графітом, крейдою.

1.2 Засоби виразності в графіці (14 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з графічними роботами виконаними олівцем, вуглиною, кольоровими олівцями, крейдою.

Технологія отримання різноманітних відтінків графічними матеріалами, використовуючи натиск.

Практична частина. Створення графічного монохромного малюнку. Створення композиції та виконання у матеріалі з використанням різного натиску матеріалу.

1.3 Робота по - пам'яті та за уявою (23 год.)

Теоретична частина. Різновиди малювання: по пам'яті та за спостереженням.

Практична частина. Творча робота за уявою при створенні малюнків. Складання складних композицій.

1.4 Станковий живопис (12 год.)

Теоретична частина. Станковий живопис.

Практична частина. Створення живописної композиції на станку (мольберті).

1.5 Натюрморт (14 год.)

Теоретична частина. Поняття про натюрморт, як різновид малярства, що зображує застигли, нерухомі предмети: букети квітів, композиції овочів, фруктів, посуду, килимів, меблів тощо.

Практична частина. Написання тематичного натюрморту з точною передачею відтінків кольорів, розміру, форми, пропорції.

1.6 Основи композиції. Кольороведення. Теплі, холодні кольори. (12 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з закономірностями і засобами композиції, єдністю форми за змістом, статикою, симетрією, фактурою і текстурою.

Практична частина. Робота з двома групами кольорів (теплою та холодною). Праця над створенням малюнків. Порівняння колірної гами.

Створення живописної або графічної статичної композиції.

1.7 Рослинний орнамент (8 год.)

Теоретична частина. Зразки використання орнаменту в побуті.

Ознайомлення з принципами побудови візерунка в декоративній композиції по створенню стрічкового орнаменту.

Практична частина. На основі природних форм (листя), створити рослинний орнамент.

1.8 Підсумкове заняття (4 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи.

Практична частина. Оформлення виставки малюнків.

1.9. Виставки та екскурсії (3 год.)

Теоретична частина. Перегляд картин з виставки.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (30 год.)

2.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Прийоми ліплення. Ознайомлення з зразками скульптури і декоративно-прикладного мистецтва.

Практична частина. Ліплення на тему: кондитерські вироби, овочі, фрукти, посуд.

2.2 Скульптурне ліплення об'ємних форм (11 год.)

Теоретична частина. Виразальні можливості об'ємної форми.

Практична частина. Ліплення на основі спостережень птахів та звірів. Створення за власними малюнками скульптурних композицій.

2.3 Пластилінографія. Виконання композиційна площині (12 год.)

Теоретична частина. Отримання більш м'яких переходів між кольорами та отримання необхідних відтінків пластиліну шляхом змішування

Практична частина. Створення тематичних композицій на площині картону.

2.4 Ознайомлення з зразками скульптури (2 год.)

Теоретична частина. Види скульптури: монументальна, станкова, декоративна, скульптура малих форм.

2.5 Підсумкове заняття (3 год.)

Теоретична частина. Закріплення набутих знань.

Практична частина. Довершення готових виробів з обпаленої глини до виставочного зразку. Виставка.

Розділ III. Д И З А Й Н (24 год.)

3.1 Вступне заняття (3 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з сферою діяльності професії дизайнера.

Практична частина. Створення самостійного малюнка з дизайну побутових предметів.

3.2 Аплікація. Робота з різними видами паперу (10 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з поняттями текстури та фактури.

Практична частина. Виготовлення самостійно дизайнерського паперу. Створення композицій з його використанням.

3.3 Графічний дизайн. Упаковка промислових виробів. (10 год.)

Теоретична частина. Проектування макета упаковки та графіки для промислових виробів в прикладному дизайні.

Практична частина. Створення об'ємних фігур з паперу та їх графічне оздоблення.

3.4 Підсумкове заняття (1 год.)

Практична частина. Виставка робіт гуртківців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- художні матеріали та інструменти;
- правила користування пензликом, фарбами, палітрою;
- основи моделювання та графічного оздоблення предметів.

Вихованці мають уміти і застосовувати :

- створювати різноманітні відтінки в малюнку;
- фломастерами створювати лінійні малюнки в техніці «штрих»;
- планувати свою роботу з вимогами побудови композиції;
- дотримуватися правил безпечного користування матеріалами та інструментами при виконанні завдань.

Вихованці мають набути досвід:

- розпізнавання і назви «геометричний» та «рослинний» орнамент;
- створення власного дизайну предметів та їх оздоблення.

Основний рівень, перший рік навчання

НАВЧАЛЬНО -ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	23	73	96
1.1	Вступне заняття	1	-	1
1.2	Натюрморт. Співвідношення предметів. Учбовий малюнок	5	19	24
1.3	Поняття про пейзаж, як жанр. Вивчення прийому письма „Ала прима”	7	20	27
1.4	Графіка. Контраст лінії і плями	2	16	18
1.5	Перспектива	1	5	6
1.6	Зображення людини в русі	4	6	10
1.7	Ознайомлення з творчістю видатних художників ХХ ст.	3	6	9
1.8	Підсумкове заняття	-	1	1
	Розділ ІІ: ЛІПЛЕННЯ	8	18	26
2.1	Цілісність форми в скульптурі	1	4	5
2.2	Рельєф (пейзажі та сюжетні малюнки)	1	5	6
2.3	Ліплення за допомогою форм	1	8	9
2.4	Ознайомлення з зразками скульптури	5	-	5
2.5	Підсумкове заняття	-	1	1
	Розділ ІІІ: ДИЗАЙН	9	13	22
3.1	Вступне заняття	2	-	2
3.2	Колаж	5	13	18
3.3	Виставки та екскурсії	2	-	2
	Разом	40	104	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ І. ЖИВОПИС та МАЛЮНОК (96 год.)

1.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Цілі та задачі учбового академічного малюнку. Допоміжні лінії для побудови форми (осьова лінія, лінія горизонту, перспектива).

1.2 Натюрморт (24 год.)

Теоретична частина. Учбовий малюнок. Співвідношення предметів.

Практична частина. Створення конструктивної основи форми в малюнку, власної і падаючої тіні, відблиску, світла, напівтіні, тіні, рефлексу.

Побудова малюнку натюрморту з урахуванням співвідношення предметів та виділенням переднього, середнього і заднього планів.

1.3 Поняття про пейзаж, як жанр (27 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з прийомом письма акварельними фарбами в техніці: „Ала прима” (всі кольори беруться одразу потрібної «сили»).

Практична частина. Передача колористики золотої осені (робота на пленері), засніженої зими (вид з вікна), весняних квітів, дерев, куців, трави.

1.4 Графіка. Контраст лінії і плями (18 год.)

Теоретична частина. Графіка як вид образотворчого мистецтва.

Лінія, пляма, крапка, штрих як засоби створення форми. Графічні матеріали та інструменти. Прийоми роботи графічними інструментами. Види і типи ліній. Виразальні можливості ліній.

Практична частина. Створення виразного образу лінійними засобами на основі творчої уяви.

Компонування простих форм на площині з крапок, ліній, плям.

1.5 Перспектива (6 год.)

Теоретична частина. Поняття про точку сходу, перспективне зближення паралельних горизонтальних ліній.

Практична частина. Передавання плановості простору за допомогою просторових явищ.

1.6 Зображення людини в русі (10 год.)

Теоретична частина. Основні пропорції та особливості будови людини.

Практична частина. Пластична виразність силуетної та об'ємної форми при передаванні руху фігури людини.

1.7 Ознайомлення з творчістю видатних художників ХХ ст. (9 год.)

Теоретична частина. Знайомство з творами художників імпресіоністів, особливостями імпресіоністичного письма.

Практична частина. Створення композиції з використанням мазків. Копіювання.

1.8 Підсумкове заняття (1 год.)

Практична частина. Удосконалення набутих вихованцями навичок та вміння намалювати контури силуетів голубою або рожевою фарбою.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (26 год.)

2.1 Цілісність форми в скульптурі (5 год.)

Теоретична частина. Особливості створення складної форми на основі простих форм в об'ємі.

Практична частина. Ліплення групи предметів в гармонійному співвідношенні один до одного.

2.2 Рельєф (пейзажі та сюжетні малюнки). (6 год.)

Теоретична частина. Різновиди скульптури: Кругла (статуя, бюст, композиційна група) та рельєф (барельєф, горельєф, контррельєф).

Практична частина. Створення об'ємних зображень, рельєфів з проробкою деталей стекою і пальцями.

2.3 Ліплення за допомогою форм (9 год.)

Теоретична частина. Формоутворення в ліпленні.

Практична частина. Ліплення тематичних виробів за допомогою форм.

2.4. Ознайомлення зі зразками скульптури (5 год.)

Теоретична частина. Анімалістична скульптура. Уявлення про об'ємну форму тварин.

2.5 Підсумкове заняття (1 год.)

Практична частина. Декорування пластин та розпис акриловими фарбами.

Виставка робіт.

Розділ III. Д И З А Й Н (22год.)

3.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Візуальний дизайн – художньо проектна діяльність по створенню гармонійного і ефективного візуально – комунікативного середовища.

3.2 Колаж (18 год.)

Теоретична частина. Матеріали для колажу за фактурою, формою та кольором.

Практична частина. Створення колажу за власним задумом.

3.3 Виставки та екскурсії (2 год.)

Теоретична частина. Відвідування виставки за профілем.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- допоміжні лінії для побудови форми (осьова лінія, лінія горизонту, перспектива);
- співвідношення предметів;
- прийом письма акварельними фарбами в техніці: „Ала прима”;
- види і типи ліній;
- основні пропорції та особливості будови людини;
- художні стилі в архітектурі та дизайні;
- формоутворення в ліпленні.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- працювати в техніці письма акварельними фарбами : „Ала прима”;
- виділяти передній, середній та задній плани при малюванні натюрморту;
- передавати в ліпленні елементарні співвідношення частин форм;
- дотримуватися правил безпечного користування матеріалами та інструментами при виконанні завдань.

Вихованці мають набути досвід:

- використання набутих навичок при створенні живописних композицій та графічного дизайну.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО -ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	24	56	97
1. 1	Вступне заняття	1	-	1

1. 2	Натюрморт. Порівняльний аналіз кольорів	3	25	28
1. 3	Основи композиції. Кольороведення. Ньюанс	6	1	24
1. 4	Графіка. Відтінки сірого кольору	4	8	12
1. 5	Повітряна перспектива в передачі плановості пейзажу	2	7	9
1. 6	Зображення людини в сюжетній композиції	1	6	7
1. 7	Ознайомлення з творами мистецтв	7	8	15
1. 8	Підсумкове заняття	-	1	1
Розділ II: ЛІПЛЕННЯ		8	17	25
2. 1	Формування навичок відтворення предметів простої форми	1	4	5
2. 2	Узгодження силуетної форми і декору	1	8	9
2. 3	Предмети складної форми	1	5	6
2. 4	Порівняльний характер форм і розмірів та їхніх складових частин	5	-	5
2. 5	Підсумкове заняття	-	1	1
Розділ III: ДИЗАЙН		8	14	22
3. 1	Вступне заняття	2	-	2
3. 2	Знайомство з художніми стилями. Художньо проєктна діяльність	4	14	18
3. 3	Екскурсії, виставки	2		2
Разом		39	105	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ I. ЖИВОПИС та МАЛЮНОК (97 год.)

1.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Організаційні питання. Прилади та матеріали для малювання.

1.2 Натюрморт. Порівняльний аналіз кольорів (28 год.)

Теоретична частина. Мистецтво малювання. Кольори, які оточують нас. Порівняльний аналіз кольорів. Можливості та символіка кольору.

Практична частина. Компонування з предметів побуту тематичного натюрморту. Допоміжні лінії в роботі для побудови форми предметів. Користування палітрою для відтворення колористики натюрморту.

1.3 Основи композиції. Кольороведення. Ньюанс (24 год.)

Теоретична частина. Поняття про ньюанс. Рівновага в асиметричній композиції.

Практична частина. Вправи з пофарбуванням поверхні листа (від світлого до темного відтінку). Створення композицій за власним задумом.

Досягнення рівноваги в асиметричній композиції.

1.4 Графіка. Відтінки сірого кольору (12 год.)

Теоретична частина. Гризаль (одноколірна акварель). Графічні матеріали та інструменти. Прості олівці. (маркування).

Практична частина. Створення композицій з відтінками на аркуші паперу в техніці «штриховка». Створення малюнка з відтінками сірого кольору.

1.5 Повітряна перспектива в передачі плановості в пейзажі (9 год.)

Теоретична частина. Поняття про повітряну перспективу в живописі.

Практична частина. Передавання плановості простору за допомогою розміщення об'єктів за вертикалю картинної площини. Збільшення та зменшення об'єктів.

1.6 Зображення людини в сюжетній композиції (7 год.)

Теоретична частина. Пропорційне співвідношення зображення людини і навколишніх предметів на площині.

Практична частина. Створення живописної композиції з фігурами людей.

1.7 Ознайомлення з творами мистецтв (15 год.)

Теоретична частина. Історія мистецтв.

1.8 Підсумкове заняття (1 год.)

Практична частина. Удосконалення набутих вихованцями навичок та вміння контурного розміщення об'єктів при компонуванні.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (25 год.)

2.1 Виразність скульптурного образу (5 год.)

Теоретична частина. Передача скульптурного образу статикою або динамікою композиції.

Практична частина. Створення статичної та динамічної скульптури малої форми.

2.2 Узгодження силуетної форми і декору (9 год.)

Теоретична частина. Декорування і оздоблення теракотових форм.

Практична частина. Відтворення об'ємних зображень та рельєфу на поверхні глиняних виробів відповідно задуму і розміру круглої скульптури.

2.3 Предмети складної форми (6 год.)

Теоретична частина. Зразки скульптури складної форми.

Практична частина. Поєднання фактури і кольору на поверхні виробу для цілісного сприйняття.

2.4. Порівняльний характер форм і розмірів та їхніх складових частин (5 год.)

Теоретична частина. Об'єднання предметів різних розмірів

2.5 Підсумкове заняття (1 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка робіт.

Розділ III. Д И З А Й Н (22 год.)

3.1 Вступне заняття (2 год.)

Теоретична частина. Дизайн – художньо проектна діяльність по створенню комунікативного середовища для людини.

3.2 Знайомство з художніми стилями (18 год.)

Теоретична частина. Знайомство з художніми стилями.

Практична частина. Паперопластика. Створення проекту із використанням особливих рис того чи іншого стилю (костюм, головний убір, архітектурна форма, тощо).

3.3 Екскурсії, виставки (2 год.)

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою краю.

Відвідування краєзнавчих та художніх музеїв, виставкового залу Херсонської спілки художників.

Відвідування виставок робіт в дитячій галереї.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- графічні матеріали та інструменти;
- поняття про повітряну перспективу в живописі;
- зразки скульптури складної форми;
- матеріали для колажу за фактурою, формою та кольором.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- проводити порівняльний аналіз кольорів в природі та в станковому живопису;
- komponувати з предметів побуту тематичний натюрморт;
- передавати пропорційне співвідношення зображення людини;

- орієнтуватись в маркіруванні простих олівців;
- порівнювати характер форм, розміри та їхні складові частини.

Вихованці мають набути досвід:

- планування простору за допомогою розміщення об'єктів при малюванні пейзажу та натюрморту;
- створення живописних композицій з глибиною простору.
- ліплення простих малих форм дотримуватись співвідношення один до одного;
- відбирання матеріалів за фактурою, формою та кольором для створення колажу.

Основний рівень, третій рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	29	89	118
1.1	Вступне заняття. Жанри образотворчого мистецтва	4	4	8
1.2	Малювання пейзажу	3	11	14
1.3	Натюрморт	4	11	15
1.4	Живопис за власною уявою та конкретною темою	5	21	26
1.5	Образ людини в мистецтві	3	18	21
1.6	Монументальний живопис: фреска, мозаїка, вітраж	1	11	12
1.7	Ілюстрації до казок	5	13	18
1.8	Підсумкове заняття	4	-	4
	Розділ ІІ: ЛІПЛЕННЯ	13	29	42
2.1	Вступне заняття	1	-	1
2.2	Багатофігурна композиція	6	9	15
2.3	Рельєф	6	18	24

2. 4	Підсумкове заняття	-	2	2
	Розділ III: ДИЗАЙН	22	34	56
3. 1	Вступне заняття. Абстрактне мистецтво.	1	-	1
3. 2	Знайомство з художніми стилями. Художньо проектна діяльність.	8	22	30
3. 3	Орнамент.	6	12	18
3. 4	Виставки та екскурсії.	7	-	7
	Разом	64	152	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ I. МАЛЮНОК та ЖИВОПИС (118 год.)

1.1 Вступне заняття. Жанри образотворчого мистецтва (8 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з жанрами образотворчого мистецтва. Встановлення відповідності між жанрами та здатність до цілісного, емоційного й глибокого аналізу творів мистецтва.

Практична частина. Самостійне створення малюнків в різних жанрах образотворчого мистецтва: натюрморт, пейзаж, портрет.

1.2 Малювання архітектурного пейзажу (14 год.)

Теоретична частина. Особливості архітектурних споруд. Порівняння старовинних і сучасних будівель українського житла.

Практична частина. Створення живописної композиції з елементами будівель, використання в роботі повітряної перспективи з різницею відтінків (ближчі предмети - більші, віддалені - менші).

1.3 Натюрморт (15 год.)

Теоретична частина. Послідовність роботи над малюнком натюрморту.

Практична частина. Детальна проробка переднього плану натюрморту. Зображення предметів способом штриховки. Спроба передачі перспективного скорочення об'єму.

1.4 Живопис за власною уявою та конкретною темою (26 год.)

Теоретична частина. Елементарні основи реалістичного малюнка.

Практична частина. Вдосконалення умінь у виконанні малюнків живописних композицій за темами оточуючого життя, сюжетами літературних творів. Творчий підхід до створення ескізів майбутніх малюнків, пошук варіантів до конкретної теми.

1.5 Образ людини в мистецтві (21 год.)

Теоретична частина. Фігура людини (елементарна будова, основні пропорції). Зображення людини в русі: поняття «статика» і «динаміка».

Практична частина. Творча передача в малюнках загального просторового розташування об'єктів в сюжеті та емоційного відношення до подій, що зображуються. Створення сюжетної композиції. Спорт і рух.

1.6 Монументальний живопис (12 год.)

Теоретична частина. Знайомство з послідовністю роботи над малюнком в монументальному живописі.

Практична частина. Викладання мозаїки за попереднім малюнком. Імітація техніки вітражу.

1.7 Ілюстрації до казок (18 год.)

Теоретична частина. Світ казок в образотворчому мистецтві. Принципи, прийоми та засоби організації в композиції: свідомий вибір елементів композиції і формату аркуша.

Практична частина. Художньо-образне відтворення ілюстрацій до казок на вибір. Індивідуальна робота над проектом книги.

1.8 Підсумкове заняття (4 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення із зразками мистецтва.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (42 год.)

2.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Узгодження основної форми з елементами декору.

2.2 Багатофігурна композиція (15 год.)

Теоретична частина. Побутовий жанр.

Практична частина. Ліплення сюжетної багатофігурної композиції.

2.3 Рельєф (24 год.)

Теоретична частина. Поглиблене знайомство з видами рельєфу. Поняття про монотипію в пластиці.

Практична частина. Створення рельєфів з проробкою деталей стекою і пальцями. Використання техніки «монотипія» в оздобленні виробів.

2.4 Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Удосконалення та завершення своїх виробів.

Розділ III. Д И З А Й Н (56 год.)

3.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Поняття про абстрактне мистецтво.

3.2 Знайомство з художніми стилями. Художньо проектна діяльність. (30 год.)

Теоретична частина. Знайомство з художніми стилями.

Практична частина. Створення композицій з використанням особливостей різних стилів.

3.3 Орнамент (18 год.)

Теоретична частина. Види орнаменту. Геометричний, рослинний та змішаний. Поняття про ритм.

Практична частина. Виконання візерунку геометричного та рослинного орнаменту на основі спостережень живої природи, навколишнього світу.

Самостійна розробка візерунка в квадраті. Побудова візерунка в крузі з симетричним розміщенням елементів по всім сторонам від центру площини, шляхом поступового нарощування кола за колом.

3.4 Виставки та екскурсії (7 год.)

Відвідування художніх виставок, художнього музею.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців гуртка.

Відзначення кращих гуртківців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- жанри образотворчого мистецтва;
- особливості архітектурних споруд;
- послідовність роботи над малюнком натюрморту;
- види орнаменту: геометричний, рослинний та змішаний, поняття про ритм;
- прийомами замальовок, як з натури, так і за власною уявою.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- будувати композиційні рішення за перспективою та пропорціями;
- виражати за допомогою різних технік об'єм предмету на площині;
- класти колір за потрібним напрямком, і отримати прогнозуючий результат на початку роботи.

Вихованці мають набути досвід:

- компонування графічних зображень предметів в орнаменті;
- розробки композицій з використанням особливостей того чи іншого художнього стилю.

Основний рівень, четвертий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом
	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	30	102	132
1.1	Поняття про пейзаж як жанр	5	11	16
1.2	Композиція з елементами архітектурного пейзажу	4	8	12
1.3	Особливості живопису натюрморту	4	14	18
1.4	Ескіз – основа малюнку	1	8	9
1.5	Анімалістичний жанр в живописі	5	19	24
1.6	Графіка. Силует. Виявлення характеру форм	2	14	16
1.7	Інтер'єрний живопис	5	10	15
1.8	Портрет як жанр мистецтва	4	16	20
1.9	Підсумкове заняття	-	2	2
	Розділ ІІ: ЛІПЛЕННЯ	10	31	41
2.1	Вступне заняття	1	-	1
2.2	Анімалістичний жанр в скульптурі	5	17	22
2.3	Настінне панно. Теракотові вироби.	4	12	16
2.4	Підсумкове заняття.	-	2	2
	Розділ ІІІ: ДИЗАЙН	19	24	43
3.1	Вступне заняття. Візуальний дизайн	1	-	1
3.2	Стилізація	5	14	19
3.3	Оптичні ілюзії	5	10	15
3.4	Виставки та віртуальні екскурсії	8	-	8
	Разом	59	157	216

Розділ І. МАЛЮНОК та ЖИВОПИС (132 год.)

1.1 Поняття про пейзаж як жанр (16 год.)

Теоретична частина. Колірні асоціації; передача глибини відкритого простору відомими засобами.

Практична частина. «Багатобарвна палітра осені»

Самостійне створення малюнків в різних техніках образотворчого мистецтва за вибором. Малювання ручкою (гелієва або капілярна) трави, кущів контурним способом. Замальовки на пленері або за уявою. Вміння планувати свою роботу з вимогами побудови композиції. Передавати на малюнках враження від пейзажу.

1.2 Композиція з елементами архітектурного пейзажу (12 год.)

Теоретична частина. Особливості архітектурних споруд. Порівняння старовинних і сучасних будівель українського житла.

Практична частина. Творчий підхід до створення живописної композиції з елементами будівель, використання в роботі повітряної перспективи з різницею відтінків.

1.3 Особливості живопису натюрморту (18 год.)

Теоретична частина. Тривалі і короткочасні етюди в написанні натюрморту. Передавання пропорцій постановки, її форми, тонально-колірної відмінності предметів, загального колірного характеру натюрморту.

Практична частина. Написання натюрмортів з відтінками зеленого кольору, жовтого кольору, осінніми квітами.

1.4 Ескіз (9 год.)

Теоретична частина. Попередні малюнки, що представляють собою задумки майбутніх творів в мистецтві.

Практична частина. Творчий підхід до створення ескізів до конкретної теми та пошук варіантів.

1.5 Анімалістичний жанр в живописі (24 год.)

Теоретична частина. Зображення тварин у живописі та графіці.

Практична частина. Поетапне малювання домашніх та диких тварин.

1.6 Графіка. Силует. Виявлення характеру форм (16 год.)

Теоретична частина. Силует - вид графічної техніки, площинне однотонне зображення фігур і предметів.

Практична частина. Створення силуетів, контурів на білому, чорному та кольоровому тлі; тональні контрасти та нюанси.

1.7 Інтер'єрний живопис (15 год.)

Теоретична частина. Інтер'єр - різновид образотворчого мистецтва із зображенням всього розмаїття внутрішніх помешкань людей.

Практична частина. Створення глибини простору кімнати за допомогою перспективи. Створення композиції за власним задумом.

1.8 Портрет як жанр мистецтва. (20 год.)

Теоретична частина. Портретні зображення в творах образотворчого мистецтва. Особливості форми та пропорції голови людини.

Практична частина. Створення портрету мати, тата, друга, автопортрету.

1.9 Підсумкове заняття (2 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення із зразками мистецтва.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (41 год.)

2.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Узгодження основної форми з елементами декору.

2.2 Анімалістичний жанр в скульптурі (22 год.)

Теоретична частина. Виразальні можливості об'ємних зображень в скульптурі.

Практична частина. Ліплення домашніх тварин: гусак з гусенятами, півник та курочка та ін. Ліплення диких тварин: лебідь, пташка на підставці, білочка, лисиця та ін.

2.4 Настінне панно (16 год.)

Теоретична частина. Теракотові вироби інтер'єру оселі.

Практична частина. Створення ескізу для настінного панно. Виконання задуманого в матеріалі.

2.5 Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Удосконалення та завершення власних виробів. Художній розпис акриловими фарбами після опалу глини.

Розділ III. Д И З А Й Н (43 год.)

3.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Візуальний дизайн - це поєднання форми, кольору, шрифту, картинки і слова.

3.2 Стилізація. (19 год.)

Теоретична частина. Поняття про стилізацію. Художньо-образні завдання та послідовність виконання.

Практична частина. Створення стилізації природної форми та рішення композиції.

3.3 Оптичні ілюзії. (15 год.)

Теоретична частина. Поняття про оптичні ілюзії.

Практична частина. Створення композиції на основі оптичних ілюзій та рішення її в кольорі.

3.4 Виставки та віртуальні екскурсії (8 год.)

Теоретична частина. Різновиди стилів в мистецтві.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- твори образотворчого мистецтва та художньої діяльності;
- засоби художньої виразності в живопису;
- найпростіші закономірності кольорового кола;
- основні правила організації робочого місця;
- засоби досягнення художньої виразності в композиції;
- послідовність роботи над малюнком.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- розпізнавати та називати деякі художні матеріали та інструменти;
- користуватися палітрою;
- промивати пензлика після кожного користування фарбою та після закінчення роботи;
- передавати основний, узагальнений характер форми: лінією, силуетом (у зображенні на площині) або в об'ємі (у ліпленні);
- зображувати фігури людей у статичному стані;
- основні пропорції постаті людини;
- компоувати зображення предметів.

Вихованці мають набути досвід:

- володіння прийомами замальовок, як з натури, так і за власною уявою;
- здійснення швидких колірних замальовок асоціативного характеру;
- створення оптичних ілюзій на площині;
- прикрашання середовища власною художньою працею.

Список використаних джерел

1. Гусакова М.А. Апликация. Москва: «Просвещение», 1987. 48 с.
2. Давидова Г. Н. «Дитячий дизайн. Пластилінографія» .Видавництво Скрипторій 2003, 2008.
3. Доронова Т. Н. «Розвиток дітей в образотворчій діяльності» . Дитинство-ПРЕСС, 2005.

4. Закон України "Про позашкільну освіту" Освіта України. 2000. 2 серпня, № 31, 8 с.;
5. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 296 с.
6. Климова Л.В., І.В. Ланіна. Образотворче мистецтво. Плани-конспекти: Видавництво «Ранок» Веста. 2006. 93 с.;
7. Колль М. Э.; Пер. с англ. М. Е. Ханыковой. Рисование. Москва: ООО «Издательство Астрель». 2005. 63 с.;
8. Корнилова С., Галанов А. Уроки изобразительного искусства. Москва: РОЛЬФ, 2000. 150 с.;
9. Ліміна П. Лабораторія сучасного мистецтва: методички для занять з дітьми та підлітками. Дрогобич: Коло, 2021. 192 с.
10. Макарова Е. Освободите слона. Записки педагога. Москва: Искусство в школе, 1996
11. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Харків. Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
12. Орен Р. Секреты пластилина: Учебное пособие. Москва: Махаон, Азбука-Аттикус, 2012. 96 с.
13. Реншау А. Детям об искусстве. Искусство - 21 век, 2014
14. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе. Москва: «Просвещение», 1981. 238 с.;
15. Селівон В. А. «Пластилінова країна Лепіка». Мінськ: «Попурі», 2010.

Додаток

**до навчальної програми зразкового художнього колективу
системи Міністерства освіти і науки України гуртка «Сучасне мистецтво»
Херсонського Центру позашкільної роботи Херсонської міської ради**

З метою покращення якості навчального процесу під час дистанційного навчання в умовах воєнного стану, враховуючи можливості підключення до Інтернету і ситуації в кожній конкретній родині, вважаю за потрібне введення вищого рівня навчання в роботі зразкового художнього колективу гуртка «Сучасне мистецтво».

Вищий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин на тему		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Загалом

	Розділ І: МАЛЮНОК та ЖИВОПИС	26	122	148
1. 1	Вступне заняття.	1	-	1
1. 2	Малювання пейзажу. Порівняльний аналіз кольорів.	4	23	27
1. 3	Особливості виконання натюрморту в різних техніках.	4	20	24
1. 4	Малювання людини.	5	29	34
1. 5	Основи композиції та кольороведення. Композиційні схеми.	4	11	15
1. 6	Графіка чорно-біла та кольорова. Особливості тонального малюнку.	1	17	18
1. 7	Особливості побудови та малювання тварин.	3	18	21
1. 8	Ознайомлення з творами мистецтв.	4	2	6
1. 9	Підсумкове заняття.	-	2	2
	Розділ ІІ: ЛПЛЕННЯ	7	23	30
2. 1	Вступне заняття.	1	-	1
2. 2	Пластилінографія. Виконання композицій на площині.	3	12	15
2. 3	Скульптура малих форм.	3	9	12
2. 4	Підсумкове заняття.	-	2	2
	Розділ ІІІ: ДИЗАЙН	15	23	38
3. 1	Вступне заняття.	1	-	1
3. 2	Стилізація форм.	3	11	14
3. 3	Знайомство з художніми стилями. Художньо проєктна діяльність.	3	12	15
3. 4	Виставки та віртуальні екскурсії.	8	-	8
	Разом	48	168	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ І. МАЛЮНОК та ЖИВОПИС (148 год.)

1.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина Повторення основних правил організації робочого місця. Повторення жанрів образотворчого мистецтва, їх особливостей.

1.2 Малювання пейзажу. Порівняльний аналіз кольорів (27 год.)

Теоретична частина. Особливості побудови пейзажу. Порівняння колірних рішень пейзажів із зображенням різних пір року та різних частин доби. Ознайомлення з особливостями різного освітлення та його вплив на кольорове рішення пейзажу.

Практична частина. Створення живописної композиції пейзажу, використання в роботі повітряної перспективи з різницею відтінків. Замальовки на пленері або за уявою. Вміння планувати свою роботу з вимогами побудови композиції. Передавати на малюнках стан природи в різні періоди.

1.3 Особливості виконання натюрморту в різних техніках. (24 год.)

Теоретична частина. Види натюрморту. Послідовність виконання натюрморту. Виразальні можливості різних технік виконання (живопис гуашшю, аквареллю, графіка чорно-біла та кольорова, колаж, пастель, тощо).

Практична частина. Складання композицій натюрмортів та виконання їх в різноманітних техніках.

1.4 Малювання людини. (34 год.)

Теоретична частина. Побудова та пропорції різних частин обличчя та тіла людини. Загальні пропорції фігури людини.

Практична частина. Замальовки окремих частин обличчя. Творча робота над створенням портретів та їх вирішення в матеріалі. Замальовки людини у русі та спокої. Побудова композицій з використанням фігури людини.

1.5 Основи композиції та кольороведення. Композиційні схеми (15 год.)

Теоретична частина. Композиційні схеми. Кольорове коло та принципи змішування кольорів.

Практична частина. Творча робота над створенням композицій за уявою та на задану тематику.

1.6 Графіка чорно-біла та кольорова. Особливості тонального малюнку. (18 год.)

Теоретична частина. Основні засоби виразності в чорно-білій графіці. Поняття тону, як характеристики об'ємності малюнку.

Практична частина. Створення композицій за власним задумом.

1.7 Особливості побудови та малювання тварин. (21 год.)

Теоретична частина. Особливості побудови та пропорцій різних тварин.

Практична частина. Створення композицій з використанням зображень тварин.

1.8 Ознайомлення з творами мистецтв. (6 год.)

Теоретична частина. Історія мистецтв.

Практична частина. Замальовки або копіювання творів мистецтва.

1.9 Підсумкове заняття (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків. Виставка робіт.

Розділ II. П Л А С Т И К А (ліплення) (30 год.)

2.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Передача виразного образу засобами ліплення.

2.2 Пластилінографія. Виконання композицій на площині (15 год.)

Теоретична частина. Отримання виразних композицій засобами пластилінографії.

Практична частина. Створення тематичних композицій на площині картону.

2.3 Скульптура малих форм. (12 год.)

Теоретична частина. Формоутворення в ліпленні.

Практична частина. Створення складних композицій скульптури малої форми.

2.4 Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Удосконалення та завершення власних виробів.

Розділ III. Д И З А Й Н (38 год.)

3.1 Вступне заняття (1 год.)

Теоретична частина. Візуальний дизайн. Спрощення та узагальнення форми.

3.2 Стилізація форм. (14 год.)

Теоретична частина. Художньо-образні завдання та послідовність виконання.

Практична частина. Створення стилізації природної форми та рішення композиції.

3.3 Знайомство з художніми стилями. Художньо проєктна діяльність (15 год.)

Теоретична частина. Знайомство з художніми стилями.

Практична частина. Створення композицій з використанням особливостей різних стилів.

3.4 Виставки та віртуальні екскурсії (8 год.)

Теоретична частина. Різновиди стилів в мистецтві

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- основні правила організації робочого місця;
- послідовність роботи над малюнком;
- основні закономірності кольорового кола та принципи змішування фарб;
- прості схеми побудови композиції;
- особливості роботи різними матеріалами;
- твори образотворчого мистецтва.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- розпізнавати та називати деякі художні матеріали та інструменти;
- користуватися палітрою;
- змішувати різноманітні відтінки кольорів;
- різноманітні засоби виразності в графіці;
- зображувати портрет людини;
- основні пропорції фігури людини;
- будувати композиції на сонові композиційних схем.

Вихованці мають набути досвід:

- пропорційного малювання фігури людини з натури і за власною уявою;
- планування композиції малюнку;
- створення простих стилізацій форми.